

Etelä-Savon ELY-keskuksen selvityspyyntö (ESAELY/562/2024) jätteenkeräystä ja -kuljetusta koskevien laiminlyöntien ja puutteiden käsittelyssä ja valvonnassa, Savonlinna

Savonlinnan alueellinen jätelautakunta päättää antaa seuraavan vastauksen Etelä-Savon ELY-keskuksen selvityspyyntöön:

- Ovatko menettelyt olleet toimivia kiinteistöillä havaittujen jätteenkuljetusta koskevien haasteiden ja puutteiden käsittelyssä (alueellinen jätelautakunta 20.2.2024)?

Alueellisen jätelautakunnan päätöksellä 20.2.2024 § 5 hyväksyttiin toimintamalli syksyn 2023 ja talven 2023–2024 aikana tehtyjen katselmusten perusteella hyväksi havaituista menettelyistä. Menettelytapa on käyty läpi jätehuoltoviranomaisen, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten ja ELY-keskuksen asiantuntijan välisessä palaverissa 19.3.2024. Pyynnön perusteella katselmukselle ovat osallistuneet jätehuoltoviranomaisen puolesta jätehuoltoinsinööri ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen puolesta ympäristöpäällikkö. Katselmuksella on käyty suullisesti jäteyhtiön palveluvastaavan, kiinteistön omistajan edustajan ja urakoitsijan edustajan kanssa läpi tilanne ja havaittu riski. Useimmiten keskustelemalla on sovittu Rippeen ja kiinteistön haltijan kanssa siitä, miten kulloinkin havaittu tilanne hoidetaan ja tämä on riittänyt. Kaikissa pyydytyissä tapauksissa on katselmus järjestetty edellä esitetysti, pl. [REDACTED], jossa käytiin 11.1.2024 yhtiön pyynnöstä ilman ennakoilmoitusta ja paikalla ei ollut taloyhtiön edustajaa. Tässä tapauksessa Rippeen palveluvastaava toimitti jätehuoltoinsinöörin laatiman muistion havaituista seikoista kiinteistön haltijalle ja jatkotoimenpiteistä sopiminen jäi Rippeen ja kiinteistön haltijan väliseksi asiaksi.

Menettelytapa on ollut toimiva kaikissa muissa tapauksissa, kuin Rippeen alkuperäisen pyynnön perusteena olevassa Asunto Oy Erkontuvan tapauksessa. Menettelytapaa tarkennettiin jätelautakunnan päätöksessä 20.02.2024 § 5 sen suhteen, kuinka tulevaisuudessa tapauksissa edetään, jos Rippee ja kiinteistön haltija eivät pyynnöstä tehdyllä katselmuksella pääse yhteisymmärrykseen jatkotoimenpiteistä. Uusia tapauksia ei ole tullut päätöksen tekemisen jälkeen, mutta jos esille tulevat tapaukset osoittavat katselmusten kehittämisen tarvetta, tarkastellaan menettelyjen muutostarpeita tuolloin.

Erkontuvan tapauksessa sekä jäteyhtiö että taloyhtiö ovat olleet järkkymättömiä omissa kannoissaan, ja kumpikin on edellyttänyt kunnan jätehuoltoviranomaista puuttumaan asiaan itselleen kannattavalla tavalla. Kun asiaan ei löydetty yhteistä ratkaisua, ja jätehuoltoviranomaisen rooli ja toiminta kyseenalaistettiin sekä taloyhtiön että Kierrätisyhtiö Rippeen puolelta, pyydettiin jälleen lainopillista tulkintaa. Tämä saatiin 22.5.2024 ja tämän perusteella asia siirrettiin 24.4.2024 toimivaltaisen viranomaisen eli kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ratkaistavaksi.

5.9.2024

- Milloin/millaisia kiinteistöjen jätehuollon järjestämisen laiminlyöntejä ja ongelmia alueellinen jätelautakunta käsittelee?

Jätelautakunta käsittelee kokouksessaan sellaisia laiminlyöntejä ja ongelmia, joiden ratkaisemista ei ole delegoitu eteenpäin. Jätelautakunnan 20.2.2024 § 5 päätöksen mukaisesti jätehuoltoinsinööri toimii sovittelijana – ei päätösvaltaisena viranomaisena – ja jos havaittuja laiminlyöntejä ei ns. vapaaehtoisesta kehotuksesta huolimatta korjata eikä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen jätehuoltoinsinöörin (tai muun jätelautakunnan lukuun toimivan viranhaltijan) pyynnöstä ota asiaa ratkaistavakseen, jätelautakunta päättää asian siirtämisestä valvontaviranomaisen ratkaistavaksi.

- Miten Itä-Suomen aluehallintoviraston Työsuojelun vastuualueen lausunnot 2.1.2024 ja 10.2.2024 (Erkonkatu 6) on otettu/otetaan huomioon kiinteistöittäisen jätteenkeräyksen toimivuuden seurannassa, valvonnassa ja menettelyissä?

Itä-Suomen aluehallintoviraston Työsuojelun vastuualueen lausunnot 2.1.2024 ja 10.2.2024 liittyen Erkonkatu 6:n tapaukseen on otettu huomioon yleisellä tasolla, sillä työsuojeluvaltuutettu ei ole itse käynyt kyseisellä kiinteistöllä, vaan on antanut lausuntonsa Kierrätysyhtiö Rippeeltä saamiensa tietojen perusteella. Lausuntoa pidetään kuitenkin tärkeänä muistutuksena työturvallisuuslain ehdottomasta noudattamisvelvollisuudesta.

- Mitä kehitettävää näette jätteenkeräyksessä esiin tulevien laiminlyöntien ja ongelmien hoitamisessa ja yhteistyön lisäämisessä eri toimijatahojen/osapuolten kesken; kiinteistön haltijat, Kierrätysyhtiö Rippee, alueellinen jätehuoltoviranomainen, ympäristönsuojeluviranomainen.

Alueellinen jätelautakunta katsoo, että esiin tulevien laiminlyöntien ja ongelmien hoitamisessa ja yhteistyön lisäämisessä tulisi kehittää asiakaslähtöisyyttä ja pyrkiä löytämään asiakkaalle mahdollisimman kustannustehokas keino, jolla haastavissakin kohteissa jätteenkuljetus saadaan järjestettyä jätelain, jäteasetuksen ja kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti. Jätehuolto on määritelty välttämättömyyspalveluksi, jonka tulee toimia kaikissa olosuhteissa, kaikkina aikoina, kaikilla alueilla sekä kuntalaisille yhdenvertaisesti. Laki määrää, mitä jätehuollon palveluja kuntien on tuotettava ja kenelle. Kuten Savonlinnan rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa ELY-keskukselle antamassaan vastauksessa (RAKYL 31.7.2024 § 110), alueellinen jätelautakunta on yhtä mieltä siitä, että on tärkeää, että kukin toimija tietää ja ymmärtää oman vastuualueensa ja velvollisuutensa. Samoin jätelautakunta katsoo, että on yhtä tärkeää kyetä rakentamaan yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa, ja että yhteistyön kehittämiseksi esimerkiksi säännölliset tapaamiset olisivat tarpeellisia.

- Millaista lisäohjeistusta, seurantaa ja valvontaa tarvittaisiin jätteiden keräyspaikan sijaintiin liittyen mm. työturvallisuuden näkökulmasta haasteellisten kiinteistöjen tunnistamisessa ja valvonnassa (kuten siirtoväylän liiallinen kaltevuus, muut esteet, liukkauden torjunta ym.)?

5.9.2024

Jätehuoltoviranomainen on kierrätysyhtiö Rippeen pyynnöstä tehnyt yhteistyössä Savonlinnan kaupungin rakennusvalvonnan, Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen sekä Etelä-Savon pelastuslaitoksen kanssa viranomaisohjeen jätteenkeräyksen järjestämisestä kiinteistöllä. Ohjeistus on laadittu alkuvuonna 2023. Ohjeistus on yleinen, mutta siinä ohjeistetaan keräyspaikkaa koskien luvanvaraisuudesta, terveellisyydestä ja turvallisuudesta sekä paloturvallisuudesta. Ohjeistukseen on koottu eri määräyksistä tulevia velvoitteita ja suosituksia erityisesti taloyhtiöiden, mutta myös pientalojen jätteenkeräyksen järjestämiseksi.

Kunnan jätehuoltoviranomaisella ei ole toimivaltaa velvoittaa kiinteistön haltijaa tai palveluntarjoajaa toimimaan tietyllä tavalla, ja tämä on jo pyritty huomioimaan jätelautakunnan päätöksellä 20.2.2024 § 5 hyväksytyllä toimintamenettelyssä. Jätehuoltoviranomaisella ei ole juurikaan mahdollisuuksia seurata sen käytössä olevilla keinoilla keräyspaikan sijoittamista tai siirtoväylien kaltevuuksia. Jätelautakunnan näkemyksen mukaan nämä ovat usean viranomaisen yhteistyötä vaativia asioita, jotka nousevat esille vasta käytännössä havaittujen ja viranomaisille raportoitujen haasteiden myötä. Jätelautakunnan näkemyksen mukaan jätehuoltoviranomainen, ympäristönsuojeluviranomainen eikä rakennusvalvontakaan yksin pysty asiaa ratkaisemaan. Viranomaisyhteistyön lisäksi tarvitaan yhteistyökykyä myös kohteen haltijalta että jätteen kuljettajalta.

- Näkemykset Erkonkatu 6 jätteenkeräyspaikan sijaintiin, kunnossapitoon ja astioiden tyhjentämiseen turvallisesti myös talviaikaan. Millä toimenpitein asiaa tulisi hoitaa ja tarvittavat viranomaismenettelyt. Rippeen mukaan Erkonkatu 6 ei ollut hoitanut kiinteistölle kuuluvaa liukkaudentorjuntaa ja jäteposte ei myöskään täyttänyt jätehuoltomääräysten ja lain asettamia vaatimuksia mm. työturvallisuuden osalta.

Jätehuoltoinsinööri on ollut läsnä Erkonkatu 6:ssa tehdyillä katselmuksilla 14.12.2023 ja 13.3.2024, ja katselmuksilla on todettu jätteenkeräyspaikalle vievän ajoväylän täyttävän jätehuoltomääräyksissä vaaditun enimmäiskaltevuuden 1:5. Jätteenkeräyspaikan läheisyydessä ei ole jäteautolle kääntöpaikkaa, joten jäteauto on peruutettava tieltä alaspäin viettävää ajoväylää pitkin päästääkseen vähintään 10 metrin päähän tyhjennettävistä jäteastioista. Paras paikka jäteauton kannalta olisi sijoittaa jäteastiat tonttiliittymän välittömään läheisyyteen, mutta se ei ole mahdollista Erkonkatu 6:ssa (ks. katselmusmuistiot 14.12.2023 ja 13.3.2024). Näin ollen vaihtoehdoksi jää jäteastioiden vetäminen Erkonkadulle pysähtyneelle jäteautolle. Tämä ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että Suomen vaihtelevat sääolosuhteet voivat aiheuttaa sen, että hyväkin liukkaudentorjunta ei välttämättä ole riittävää, jos hiekoitushiekka, -sepeli tai -murske sulaa jään sisälle ennen kuin jätteen kuljettaja saapuu kiinteistölle tyhjentämään jäteastioita. Jätelautakunnan näkemys on se, että siirtoväylän täyttäessä jätehuoltomääräysten vaatimuksen enimmäiskaltevuudesta, ei jätehuoltomääräyksissä kiinteistön haltijaan kohdistamaa veloitetta järjestää jäteastioiden siirtoa helpottavia laitteita tai rakenteita voi soveltaa kyseisessä tapauksessa. Näiden järjestäminen jää kiinteistön haltijan ja Kierrätysyhtiö Rippeen keskinäisen sopimisen varaan, ellei ympäristönsuojeluviranomainen anna jätelain mukaista määräysten näiden järjestämiseksi. Jäteastioiden sijoittaminen Erkonkadun laitaan asuinkerrostalon

5.9.2024

seinustalle ei välttämättä myöskään ole mahdollista paloturvallisuuden vuoksi tai siksi, että ne rajoittuisivat sitten suoraan katualueeseen.

Jätelautakunnan näkemys on se, että asia tulisi pystyä ratkaisemaan kiinteistön haltijan ja Kierrätysyhtiö Rippeen välillä sopimalla. Rippeen olisi tullut olla yhteydessä Asunto Oy Erkontupaan ja etsiä yhdessä asiakkaansa kanssa toisenlainen vaihtoehto jätteenkuljetuksen järjestämiseksi, esimerkiksi tilata jätekatokselle pääsevä kuljetuskalusto ja osoittaa koituneista kustannuksista täysimääräinen lasku asiakkaalleen.

- Liitteenä olevassa taustamuistioloannoksessa kerrotaan yhtiön ja jätehuoltoviranomaisen/lautakunnan tietoyhteistyöstä; kummallakaan ei mandaattia ohjata toisen toimintaa. Tulisiko omistajakuntien olla tiiviimmin mukana mm. jätehuollon palvelutason määrittämisessä yhdessä alueellisen jätelautakunnan ja kierrätysyhtiön kanssa. Mitä kehittämistarpeita tähän liittyen on tunnistettu Savonlinnan seudulla?

Savonlinnan seudulla on perustettu vuonna 2023 seudullinen jätehuollon työryhmä, jossa on jäsenet jokaisesta peruskunnasta sekä edustus Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisesta, alueellisesta terveydensuojelujaoistosta, Kierrätysyhtiö Rippeestä ja jätehuoltoviranomaisesta. Työryhmän perusperiaatteena on kokoontua kerran vuodessa käymään läpi jätehuollon tilanne ja tulevaisuudennäkymät sekä keskustella peruskuntien strategioista – toisin sanoen kyseessä on yksi omistajaohjauksen väylä, jossa mahdollistetaan peruskunnille niiden tahtotilan esilletuominen sekä jäteyhtiön että jätehuoltoviranomaisen toiminnan ohjaaminen. Syksyllä 2023 työryhmä aloitti toimintansa ohella seutukunnan jätepoliittisen ohjelman valmistelutyön, jossa se toimii ohjausryhmänä. Jätepoliittisen ohjelman laatimisella pyritään löytämään selkeä visio ja tavoite välitavoitteineen jätehuollon toteuttamiselle kehittämiselle. Tämän tarkoituksena on selkiyttää seutukunnan jätehuollon järjestämistä. Jätepoliittisen ohjelman luonnos pyritään saamaan jätelautakunnan päätöksellä peruskuntien lausuttavaksi alkuvuodesta 2025.

- Muuta lausuttavaa viranomaisten yhteistyön parantamiseksi ja menettelyjen kehittämiseksi jätteen keräyksen ja -kuljetuksen valvonnassa ja seurannassa. Miltä osin toimivaltakysymyksiä ja menettelyjä säännösten soveltamisessa tulisi yhdessä pohtia/selkiyttää?

Viranomaisyhteistyön parantamiseksi ja menettelyjen kehittämiseksi jätteen keräyksen ja -kuljetuksen valvonnassa ja seurannassa tulisi selkiyttää se, miten toimitaan, kun kunnallinen yhtiö järjestää asumisessa syntyvien bio- ja pakkausjätteiden kiinteistökohtaisen erilliskeräyksen sekä sekajätteen alueellisen keräyksen, ja lietteiden sekä sekajätteen osalta Savonlinnan seutukunnalla on edelleen lainvoimainen päätös kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetuksesta. Toimialueella on ollut kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, joka jäi voimaan sekajätteen ja lietteen osalta jätelain muuttamisesta annetun lain (714/2021) siirrettyä bio- ja pakkausjätteiden kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen kuntien hoidettavaksi heinäkuusta 2023 alkaen. Siirtymä on ollut niin nopea, ettei asioiden suunnittelussa käyty riittävän tarkasti läpi mahdollisia skenaarioita eikä siten menettelytapoja ole osattu jokaiseen asiaan sopia ennakolta.

5.9.2024

Jätelautakunnassa selvitetään jätelain 37 §:n kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten täyttymistä, ja siltikin, vaikka edellytykset eivät täytyisi, ja tulevaisuudessa siirryttäisiin kaikkien jättejakeiden osalta kunnan kilpailuttamaan jätteenkuljetukseen, tulisi siirtymäaikaanakin ns. sekamallin toimintatavat olla yhteneväiset jätteenhuollon toimijoiden kesken. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohta voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä (jätelaki 37 § 2 momentti).

- Onko teillä Erkonkatu 6 kiinteistön jätteenkeräyksen ongelmiin liittyen muuta aineistoa, josta ELY-keskuksen tulisi tietää. Pyydämme lähettämään.

Edellä mainittuihin seikkoihin liittyen jätelautakunta toimittaa seuraavat asiakirjat:

VIRANOMAISOHJE – Jätteenkeräyksen järjestäminen kiinteistöillä (laadittu 17.3.2023)
[REDACTED] valitus 22.12.2023 liitteineen
Savonlinnan kaupungin lakimiehen selvitys (6.2.2024)
Vastaus ISAVI/1344/2024 (pvm 23.2.2024)
Savonlinnan kaupungin lakimiehen sähköpostiviesti 22.4.2024

Alueellinen jätelautakunta
Olavinkatu 27
57130 Savonlinna
jatelautakunta[at]savonlinna.fi